

บทที่ 2

การวิจัยที่ผ่านมา

บทที่ 2 นี้จะศึกษาผลงานวิจัยที่ผ่านมาทั้งงานวิจัยในต่างประเทศ งานวิจัยภายในประเทศ และศึกษาขั้นตอนการตรวจราคางานก่อสร้างของสำนักงานงบประมาณ จากการศึกษายังไม่พบงานวิจัยที่ศึกษาแนวทางในการประมาณราคางานก่อสร้างโดยวิธีประมาณปริมาณเนื้องานก่อสร้าง มีเพียงงานวิจัยที่เกี่ยวกับการประมาณราคางานก่อสร้าง โดยการประมาณเป็นจำนวนเงินของค่าก่อสร้าง อย่างไรก็ตาม การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวกับการประมาณราคางานก่อสร้างในลักษณะของการประมาณเป็นจำนวนเงินของค่าก่อสร้าง สามารถเป็นแนวทางในการที่จะนำไปพัฒนาการประมาณราคางานก่อสร้างโดยวิธีการประมาณปริมาณเนื้องานก่อสร้างได้ต่อไป

2.1 การวิจัยในต่างประเทศ

ASCE (1962) ได้สรุปวิธีการประมาณราคางานก่อสร้างอย่างคร่าว ๆ โดยสามารถหาได้จาก 3 วิธี คือ

1. วิธีหน่วยผลผลิตเสร็จ (End Product Unit) โดยการหาความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนหน่วยของผลผลิตเสร็จกับราคาค่าก่อสร้าง ซึ่งเมื่อทราบจำนวนหน่วยผลผลิตเสร็จจะสามารถประมาณราคาค่าก่อสร้างได้ เช่น ประมาณราคาค่าก่อสร้างโรงพยาบาลเมื่อทราบจำนวนเตียงคนไข้ ประมาณราคาค่าก่อสร้างโรงกำเนิดน้ำเสียเมื่อทราบคุณภาพและปริมาณของน้ำที่บำบัดหรือประมาณราคาค่าก่อสร้างโรงเรียนเมื่อทราบจำนวนนักเรียน

2. วิธีอัตราส่วน (Ratio) โดยการหาความสัมพันธ์ระหว่างราคาของงานหลักกับราคาของงานก่อสร้าง เช่น งานก่อสร้างโรงงาน เมื่อทราบราคาของเครื่องจักรแล้วประมาณราคาของงานก่อสร้างโรงงาน

3. วิธีมิติรูปร่าง (Physical Dimension) โดยการหาความสัมพันธ์ระหว่างรูปร่างของอาคารหรืองานกับราคางานก่อสร้าง เช่น หาความสัมพันธ์ระหว่างราคาอาคารกับพื้นที่ก่อสร้าง ราคาอาคารกับปริมาตรของอาคาร หรือราคางานสุขาภิบาลกับความยาวของท่อประปาภายในอาคาร

William R. Park (1963) ได้ลองใช้วิธีการ End Product Unit จากข้อสรุปของ ASCE ในการประมาณราคาค่าก่อสร้าง 4 โครงการ คือ โรงกำเนิดน้ำเสีย โรงผลิตกระแสไฟฟ้าพลังไอน้ำ อาคารเรียน และบ้านพักอาศัย โดยใช้ข้อมูลอดีตหาความสัมพันธ์ของค่าก่อสร้างกับปริมาณและคุณภาพของน้ำที่จะบำบัด กำลังผลิตกระแสไฟฟ้า จำนวนนักเรียน และจำนวนห้องพัก ตามลำดับ เมื่อได้ราคาค่าก่อสร้างต่าง ๆ แล้วจะแปลงเป็นราคาในปีที่ก่อสร้าง โดยอาศัยข้อมูลของอัตราเงินเฟ้อในปีต่าง ๆ ทำเป็นดัชนีราคา (Cost Index)

ในปี ค.ศ. 1959 ถึง 1964 The Centre Scientifique et Technique du Bâtiment (CSTB) ได้ทำการศึกษาถึงความผันแปรของราคาค่าก่อสร้างกับองค์ประกอบต่าง ๆ ของอาคาร เช่น ขนาดอาคาร จำนวนชั้น เป็นต้น ซึ่งสรุปว่าปัจจัยที่มีผลกระทบต่อราคาค่าก่อสร้าง ได้แก่

1. การออกแบบด้านโครงสร้าง
2. พื้นที่ใช้งาน
3. ความหนาของกำแพง
4. ความสูงระหว่างชั้น
5. จำนวนห้อง
6. จำนวนชั้น

Gy Regon (1972) ได้ศึกษาต่อจาก CSTB โดยการรวบรวมข้อมูลการก่อสร้างอาคารที่ได้ก่อสร้างไปแล้ว และหาดัชนีที่มีอิทธิพลของราคาค่าก่อสร้าง ให้ตัวแปรที่มีอิทธิพลแต่ละตัวเป็นตัวแปรอิสระ และใช้การวิเคราะห์การถดถอย (Regression Model) ในการหาความสัมพันธ์ของราคาค่าก่อสร้างกับตัวแปรอิสระเหล่านั้น ซึ่งตัวแปรอิสระในการวิจัยของ Gy Regon ได้แก่

1. ค่าเฉลี่ยของพื้นที่ใช้งาน
2. พื้นผิวด้านหน้าอาคาร
3. ความหนาของพื้น
4. เปอร์เซ็นต์ของผนังเทียบกับพื้นที่ในแนวดิ่งของอาคาร

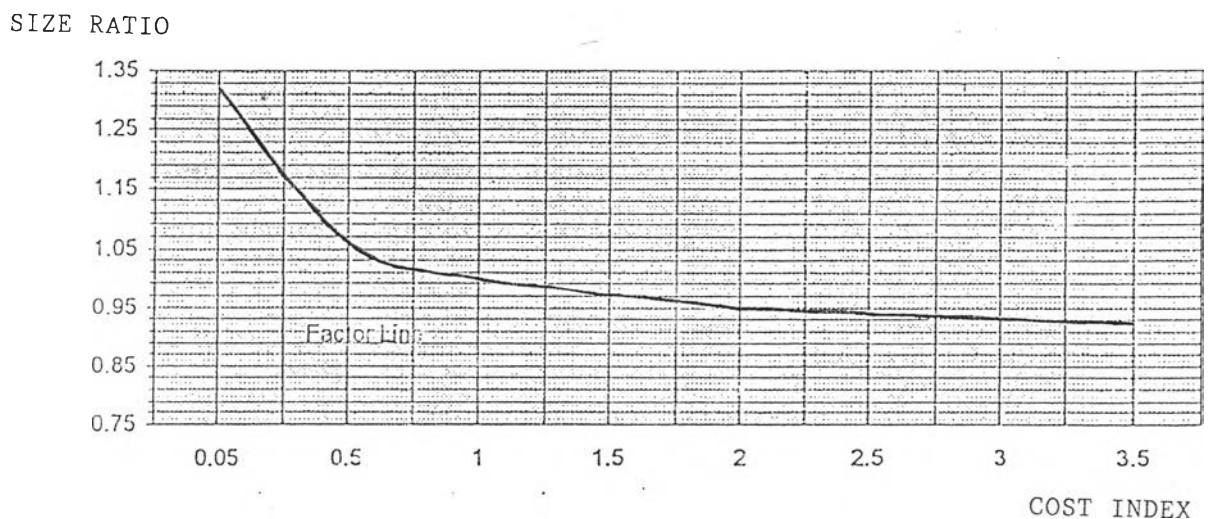
5. เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่เทียบกับพื้นที่ทั้งหมดของอาคาร
6. จำนวนชั้นที่ใช้งานต่อจำนวนชั้นทั้งหมดของอาคาร
7. จำนวนชั้นทั้งหมดต่อจำนวนชั้นของอาคารแต่ละประเภท
8. ความสูงระหว่างชั้น

Kouskoula และ Koehn (1974) ได้เสนอฟังก์ชันการประมาณราคาในงานอาคาร โดยใช้ฟังก์ชันเชิงเส้นหลายตัวแปร (Multilinear Function) ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรอิสระ คือ ประเภทของอาคาร ความสูงของอาคาร สถานที่ที่ก่อสร้าง ปีที่ก่อสร้าง และเทคนิคการก่อสร้าง

นอกจากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาในการประมาณราคางานก่อสร้างแล้ว ได้ศึกษาคู่มือในการจัดทำงบประมาณงานก่อสร้างสำหรับการก่อสร้างอาคารใหม่ (Manual for Preparation of Capital Budget Request 1997-1998) จัดทำโดย Department of Administration, State of Wisconsin (1996) รายละเอียดของการจัดทำงบประมาณโดย Wisconsin ดำเนินการดังนี้

1. พิจารณาความต้องการในการใช้อาคาร ได้แก่ ประเภทและปริมาณพื้นที่ของส่วนต่าง ๆ ในอาคาร เช่น อาคารที่ต้องการสร้างประกอบด้วย ส่วนที่เป็นสำนักงาน 10,000 ตารางฟุต ห้องเรียน 10,000 ตารางฟุต และห้องทดลอง 5,000 ตารางฟุต
2. คำนวณหาพื้นที่ก่อสร้างของอาคารทั้งหมดจากพื้นที่ที่ต้องการใช้งานในส่วนต่าง ๆ ซึ่งตามคู่มือจะกำหนดสัดส่วนของพื้นที่ก่อสร้างอาคารทั้งหมดต่อพื้นที่การใช้งานในส่วนต่าง ๆ เช่น ในการก่อสร้างอาคารสำนักงานพื้นที่ 100 ตารางเมตรนั้น จะมีพื้นที่สำหรับการใช้งานเป็นสำนักงาน 68 ตารางเมตร ส่วนอีก 32 ตารางเมตร จะเป็นพื้นที่ส่วนกลางอื่น ๆ เช่น ห้องเครื่อง ห้องน้ำ ทางเดิน และอื่น ๆ
3. จากข้อ 2 จะได้พื้นที่ก่อสร้างอาคารทั้งหมดในแต่ละส่วน คูณพื้นที่ก่อสร้างแต่ละส่วนด้วยราคาก่อสร้างมาตรฐานต่อหน่วยพื้นที่ จะได้ค่าก่อสร้างในแต่ละส่วนของอาคาร
4. พิจารณาปรับราคาก่อสร้างให้เป็นราคาก่อสร้างในปีที่ดำเนินการก่อสร้าง โดยการคูณด้วยอัตราเงินเฟ้อในปีที่ก่อสร้างเมื่อเทียบกับปีที่จัดทำราคาก่อสร้างมาตรฐานต่อหน่วยพื้นที่ จะได้ค่าก่อสร้างของพื้นที่แต่ละส่วนในปีที่ก่อสร้าง

5. พิจารณาปรับราคาค่าก่อสร้างในแต่ละส่วนด้วย Size Ratio ซึ่ง Size Ratio คือ อัตราส่วนระหว่างพื้นที่ก่อสร้างทั้งหมดของอาคาร ต่อพื้นที่ก่อสร้างมาตรฐานของอาคารประเภทต่าง ๆ การปรับราคาค่าก่อสร้างด้วย Size Ratio นี้เพื่อปรับค่าก่อสร้างมาตรฐานต่อหน่วย ซึ่งกำหนดโดยการตั้งสมมุติฐานว่าเป็นราคาค่าก่อสร้างต่อหน่วยสำหรับการก่อสร้างอาคารขนาดหนึ่ง แต่หากการก่อสร้างอาคารมีขนาดที่เปลี่ยนไป ราคาต่อหน่วยจะเปลี่ยนแปลงไปตามขนาดอาคาร ซึ่งการปรับแก้ราคาค่าก่อสร้างต่อหน่วยจะมีกราฟที่ใช้เทียบกับค่าหาค่าดัชนีที่ใช้ในการปรับค่าก่อสร้าง เนื่องจากขนาดของอาคาร ตามกราฟรูปที่ 2.1

รูปที่ 2.1 กราฟแสดงการหาค่าดัชนีที่ใช้ในการปรับราคาค่าก่อสร้างตามของอาคาร (Size Ratio) ตามวิธีของ Wisconsin

6. ตรวจสอบรายการที่ต้องการเพิ่มเติม เช่น งานขุดดิน งานเสาเข็ม งานระบบ ประปา งาน Landscape เป็นต้น

7. รวมราคาทั้งหมดตามข้อ 5 และ 6 จะได้ราคาของโครงการ

ตัวอย่างเช่น งานก่อสร้างตึกใหม่ 2 ชั้น ซึ่งประกอบด้วย ส่วนของสำนักงาน 10,000 ASF (Net Assignable Square Feet) ส่วนอาคารเรียน 10,000 ASF และส่วนห้องทดลองแห่ง 5,000 ASF จะจัดประมูลในเดือนกรกฎาคม 1998 (อัตราเงินเฟ้อ 8%)

- จำนวนหาขนาดพื้นที่ทั้งหมดของอาคาร (Total Gross Square Feet : GSF)

ตารางที่ 2.1 ตัวอย่างการคำนวณหาขนาดพื้นที่ก่อสร้างและราคาก่อสร้างต่อหน่วยพื้นที่ โดยวิธีของ Wisconsin

รายการ	พื้นที่ใช้งาน (Square Feet)	ประสิทธิภาพ การใช้พื้นที่ (%)	พื้นที่ที่ก่อสร้าง (Square Feet)	ราคาก่อสร้าง ต่อพื้นที่ก่อสร้าง	ราคาก่อสร้าง ต่อพื้นที่ก่อสร้าง โดยปรับแก้ตาม อัตราเงินเฟ้อ
Office	10,000	68%	14,700	\$76.00	\$82.08
Classroom	10,000	64%	15,600	\$85.00	\$91.80
Dry Lab	5,000	60%	8,300	\$110.00	\$118.80
พื้นที่ก่อสร้างทั้งหมด (Square Feet)			38,600		

- จำนวนหาดัชนีในการปรับราคาเนื่องจากขนาดของอาคาร (Size Ratio)

ตารางที่ 2.2 ตัวอย่างการคำนวณหาดัชนีการปรับราคาเนื่องจากขนาดของอาคาร โดยวิธีของ Wisconsin

รายการ	สัดส่วนของอาคาร (Size Ratio) (ขนาดจริง/ขนาดมาตรฐาน)	ดัชนีการปรับราคาเนื่องจากขนาด ของอาคาร (ได้จากกราฟ รูปที่ 2.1)
Office	$38,600/40,000 = .97$	1.01
Classroom	$38,600/50,000 = .77$	1.04
Dry Lab	$38,600/25,000 = 1.54$	.97

- คำนวณหาราคาก่อสร้างของอาคาร (Building Cost Summary)

ตารางที่ 2.3 ตัวอย่างการคำนวณหาราคาก่อสร้างของอาคาร โดยวิธีของ Wisconsin

รายการ	พื้นที่ก่อสร้าง (Square Feet)	ราคาค่าก่อสร้าง ต่อพื้นที่	ดัชนีการปรับราคา เนื่องจากขนาดอาคาร	ราคาค่าก่อสร้าง
Office	14,700	\$82.08	1.01	\$1,219,000
Classroom	15,600	\$91.80	1.04	\$1,490,000
Dry Lab	8,300	\$118.80	.97	\$957,000
ราคารวมของค่าก่อสร้างอาคาร				\$3,666,000

เมื่อได้ราคาของอาคารแล้ว ยังต้องรวมรายการที่ต้องเพิ่มเติมอีก เช่น ค่าขุดดินห้องใต้ดิน ระบบสื่อสาร ระบบประปา และอื่น ๆ โดยจัดทำเป็นแบบฟอร์ม ตามตัวอย่างที่ 2.1 ก - 2.1 ค ในภาคผนวก ก ซึ่งจะได้ราคาของโครงการเท่ากับ \$5,148,000

建設省、大臣官房官庁営繕部（平成8年5月）

(สำนักงานควบคุมและบริหาร กระทรวงการก่อสร้าง ประเทศญี่ปุ่น : 1996) ได้จัดทำ平成9年度新営予算単価 (คู่มือการประมาณค่าก่อสร้าง) เพื่อใช้สำหรับการจัดทำงบประมาณในการก่อสร้างอาคารทั่วประเทศญี่ปุ่นประจำปี 1997 โดยคู่มือฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ส่วนแรกจะเป็นการคำนึงถึงสถานที่ก่อสร้างในด้านสภาพภูมิประเทศ และสภาพภูมิอากาศ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีผลกระทบต่อราคาค่าก่อสร้าง ทำการปรับปัจจัยต่าง ๆ ให้เป็นค่าของดัชนีที่จะใช้ปรับราคาค่าก่อสร้างให้เหมาะสมกับสถานที่ก่อสร้าง ส่วนที่สองเป็นราคาค่าก่อสร้างมาตรฐานต่อหน่วยของอาคารประเภทต่าง ๆ ซึ่งได้แบ่งประเภทของอาคารต่าง ๆ ทั้งในด้านการใช้สอยอาคาร และลักษณะโครงสร้างอาคาร โดยราคาค่าก่อสร้างมาตรฐานนี้เป็นราคาค่าก่อสร้างที่โตเกียว ส่วนที่สามเป็นราคาค่าก่อสร้างของอาคารที่เพิ่มเติมจากส่วนที่สอง โดยจะลงในรายละเอียดของส่วนของอาคาร หรือระบบพิเศษภายในอาคาร เช่น ห้องน้ำสำหรับคนพิการ ชั้นวางของในคลังสินค้า (Warehouse) ห้องคอมพิวเตอร์ และอื่น ๆ ราคาค่าก่อสร้างได้จากการรวบรวมราคาจากส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 แล้วปรับราคาให้เป็นราคาค่าก่อสร้างในสถานที่ก่อสร้างด้วยดัชนีจากส่วนที่ 1 รายละเอียดการจัดประมาณราคาค่าก่อสร้างทั้งสามส่วนมีดังนี้

1. ดัชนีค่าก่อสร้างตามเขตพื้นที่ก่อสร้าง

เป็นการพิจารณาค่าดัชนีค่าก่อสร้างตามสถานที่ต่าง ๆ เมื่อเปรียบเทียบการก่อสร้างที่โตเกียว โดยค่าดัชนีที่แสดงนี้จะมีฐานการคิดมาจากค่าก่อสร้างที่โตเกียวเป็น 100 หน่วย ซึ่งตามคู่มือฉบับนี้จะกำหนดราคาก่อสร้างต่าง ๆ เป็นค่าก่อสร้างที่โตเกียว การหาราคาค่าก่อสร้างในสถานที่ก่อสร้างโดยใช้ราคาค่าก่อสร้างที่ได้จากคู่มือฉบับนี้ คูณด้วยดัชนีค่าก่อสร้างตามเขตพื้นที่ก่อสร้าง

1.1 แบ่งตามเมือง

ตัวอย่างดัชนีค่าก่อสร้างตามเขตพื้นที่ก่อสร้าง (เทียบกับการก่อสร้างที่โตเกียว)

ตารางที่ 2.4 ตัวอย่างดัชนีค่าก่อสร้างตามเขตพื้นที่ก่อสร้าง เทียบกับการก่อสร้างที่โตเกียวเท่ากับ 100

เมือง	โครงสร้างที่ไม่มีเหล็ก	โครงสร้างเหล็ก
SAPPORO	108	102
AOMORI	100	98
NAGANO	100	100
NAGOYA	100	102
TOKUSHIMA	93	98

นอกจากการแบ่งตามเมืองที่ก่อสร้างแล้ว ในกรณีที่การก่อสร้างอาคารสูงจะต้องมีเงื่อนไขการพิจารณาเกี่ยวกับสถานที่ก่อสร้างอีก 2 กรณี คือ

- ความหนาแน่นของปริมาณหิมะ

โดยทั่วไปราคาค่าก่อสร้างปกติจะพิจารณาที่พื้นที่ก่อสร้างที่มีความหนาของหิมะไม่เกิน 30 เซนติเมตรต่อปี ในกรณีที่มีความหนาแน่นของหิมะมากกว่า 30 เซนติเมตรต่อปี จะต้องมีการเพิ่มค่าให้กับดัชนีค่าก่อสร้างอีกครั้ง

ตารางที่ 2.5 แสดงการเพิ่มของดัชนีก่อสร้าง เนื่องจากปริมาณหิมะ

ปริมาณหิมะ (เซนติเมตร)	ส่วนเพิ่มของดัชนีก่อสร้าง
40	8
60	16
80	18
100	20
200	30
300	40

- ระยะห่างจากชายทะเล

กรณีที่ดินก่อสร้างอยู่ห่างจากชายทะเลไม่เกิน 2 กิโลเมตร จะต้องเพิ่มค่าของดัชนีก่อสร้างอีก 4 หน่วย

1.2 การก่อสร้างบนเกาะ

กรณีที่ก่อสร้างบนเกาะต่าง ๆ ค่าก่อสร้างจะสูงขึ้น เนื่องจากการขนส่งวัสดุ ดังนั้นจึงมีดัชนีก่อสร้างในการก่อสร้างบนเกาะ เช่น เกาะ SADO ซึ่งอยู่ในหมู่เกาะ KANTO มีค่าดัชนีก่อสร้างเท่ากับ 108

2. มาตรฐานราคาก่อสร้างต่อหน่วย

กำหนดราคาก่อสร้างของอาคารทั่วไปโดยเป็นราคาก่อสร้างต่อพื้นที่ 1 ตารางเมตร ในการก่อสร้างที่โตเกียว (การก่อสร้างที่โตเกียวมีฐานดัชนีเท่ากับ 100) ซึ่งราคาก่อสร้างมีการแบ่งประเภทตามชนิดของอาคาร ชนิดของโครงสร้างอาคาร จำนวนชั้นของอาคาร พื้นที่ก่อสร้าง โดยราคาก่อสร้างต่อหน่วยจะแยกเป็นค่าก่อสร้างของงานโครงสร้าง งานสถาปัตยกรรม และระบบวิศวกรรม หากมีการก่อสร้างระบบพิเศษจะต้องพิจารณาค่าก่อสร้างใหม่ หรืองานบางรายการอาจจะต้องพิจารณาโดยมีรายละเอียดของงานที่มากเพียงพอในการคำนวณค่าก่อสร้าง เช่น งาน Preparation งานระบบ Fire Extinguish หรือระบบลิฟต์ ตัวอย่างตารางแสดงมาตรฐานราคาก่อสร้างต่อหน่วยมีดังนี้

ตารางที่ 2.6 ตัวอย่างมาตรฐานราคาก่อสร้างต่อหน่วยพื้นที่ ที่โตเกียว

Type		Hospital	Clinic	Ward	Apartment
structure, floor		RC-5-1	RC-2	RC-3	RC-5
Total floor area (sq.m.)		15,000	1,500	3,000	1,500
Architectural work	(1) Preparation	0	0	0	0
	(2) Structure	91,320	71,000	59,560	78,800
	(3) Finishing	39,120	47,340	39,700	52,550
	(4) Others	0	0	0	0
	Subtotal	130,440	118,340	99,260	131,350
Electrical System	(1) Main power	12,690	10,420	10,120	9,530
	(2) Generator	0	0	0	-
	(3) Communication	5,610	4,030	5,350	710
	(4) Telephone	0	0	0	-
	(5) Others	0	0	0	0
Subtotal	18,300	14,450	15,470	10,240	
Mechanical System	(1) Sanitary	11,420	10,210	10,360	17,480
	(2) Fire extinguish	0	0	0	0
	(3) Air condition	20,040	15,490	19,740	700
	(4) Elevator	0	0	0	-
	(5) Others	0	0	0	0
Subtotal	31,460	25,700	30,100	18,180	
Grand Total (Yen/Sq.m.)		180,200	158,490	144,830	159,770
Remarks: 0 = Hard to calculate the price RC = Reinforced Concrete S = Steel Structure - = No need SQC = Steel Reinforce Concrete CB = Concrete Block					

3. มาตรฐานราคาก่อสร้างต่อหน่วยในงานพิเศษ

ในหัวข้อนี้จะเป็นการพิจารณาในรายละเอียดของโครงการ ว่ามีส่วนประกอบใดที่แตกต่างเพิ่มเติมจากอาคารทั่วไป เพื่อคำนวณหาค่าก่อสร้างที่เพิ่มขึ้นจากราคาก่อสร้างมาตรฐาน ในส่วนที่ 2 ตัวอย่างการหาค่าก่อสร้างในงานพิเศษมีดังนี้

- กรณีมีห้องน้ำคนพิการ (Handicapped) ประมาณราคาก่อสร้างมีดังนี้

ตารางที่ 2.7 ราคาก่อสร้างของห้องน้ำคนพิการ

	งานก่อสร้าง	งานระบบไฟฟ้า	งานระบบเครื่องกล	รวม (พื้นที่/ห้อง)
ห้องน้ำคนพิการ	1,527	440	473	2,440

- ชั้นวางของสำหรับโกดังเก็บสินค้า ค่าชั้นวางของ 20,190 เยนต่อพื้นที่ 1 ตารางเมตร
- ห้องคอมพิวเตอร์ ประมาณราคาก่อสร้างมีดังนี้

ตารางที่ 2.8 ราคาก่อสร้างของห้องคอมพิวเตอร์

ค่าก่อสร้าง (เยน/ตารางเมตร)	ห้องคอมพิวเตอร์	ห้องปฏิบัติการ
งานก่อสร้าง	67,420	28,400
งานระบบไฟฟ้า	42,510	-
งานระบบเครื่องกล	122,940	-
รวม	232,870	28,400

- งานรื้อถอนอาคารหรือต้นไม้เดิม ประมาณราคาก่อสร้างดังนี้

ตารางที่ 2.9 ราคารื้อถอนอาคารและต้นไม้เดิม

งานขนย้าย	ค่ารื้อถอน (เยน/ตารางเมตร)
ต้นไม้	8,280
อาคารคอนกรีตบล็อก	17,370
อาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก	21,140

จากการประมาณราคาก่อสร้างของ Wisconsin และกระทรวงก่อสร้าง ประเทศญี่ปุ่นนั้น มีความแตกต่างกัน โดยสรุปความแตกต่างได้ดังนี้

- การประมาณราคาก่อสร้างโดยวิธีของ Wisconsin ใช้สำหรับการประมาณราคาก่อสร้างเพื่อการตั้งงบประมาณ โดยยังไม่มีแบบก่อสร้าง มีเพียงความต้องการต่าง ๆ ของโครงการ เช่น ความต้องการพื้นที่สำหรับสำนักงาน พื้นที่สำหรับห้อง Lab ส่วนการประมาณราคาก่อสร้างโดยวิธีของกระทรวงก่อสร้าง ประเทศญี่ปุ่น นั้น จะต้องมีแบบก่อสร้าง เพื่อทราบถึงลักษณะโครงสร้าง และรายละเอียดอื่น ๆ ของอาคาร เพื่อใช้ในการคำนวณประมาณราคาก่อสร้าง
- การประมาณราคาก่อสร้างโดยวิธีของ Wisconsin จะดำเนินการง่ายกว่าวิธีการของกระทรวงก่อสร้าง ประเทศญี่ปุ่น เนื่องจากใช้ข้อมูลในการประมาณราคาน้อยกว่า ทั้งนี้เนื่องจากวิธีของ Wisconsin เป็นช่วงของการตั้งงบประมาณ การประมาณราคาอาจจะเป็นการประมาณราคาอย่างคร่าว ๆ
- การปรับราคาก่อสร้างไปในปีที่ก่อสร้างนั้น วิธีของ Wisconsin จะใช้โดยอัตราเงินเฟ้อของปีที่ก่อสร้าง เมื่อเทียบกับปีที่จัดทำฐานราคากลาง เป็นดัชนีราคาในการปรับราคาก่อสร้าง ส่วนวิธีของกระทรวงก่อสร้าง ประเทศญี่ปุ่น จะใช้วิธีการปรับราคาต่อหน่วยของงานก่อสร้าง ซึ่งจะต้องพิจารณาเป็นปี ๆ ไป วิธีของ Wisconsin นั้นจะใช้งานสะดวกกว่า แต่วิธีการของกระทรวงการก่อสร้างประเทศญี่ปุ่น น่าจะได้ราคาก่อสร้างที่แม่นยำมากกว่า

วิธีการประมาณราคาก่อสร้างของกระทรวงก่อสร้าง ประเทศญี่ปุ่นนั้น มีวิธีการดำเนินการที่ค่อนข้างละเอียด น่าสนใจสำหรับการนำมาใช้ในประเทศไทยในการก่อสร้างของหน่วยงานราชการ โดยข้อดีและข้อเสียในวิธีการประมาณราคาก่อสร้างของกระทรวงก่อสร้าง ประเทศญี่ปุ่นนั้น พอสรุปได้ดังนี้

ข้อดีสำหรับการประมาณราคาก่อสร้างของกระทรวงก่อสร้าง ประเทศญี่ปุ่น ได้แก่

- มีการคำนึงถึงสภาพภูมิประเทศของสถานที่ก่อสร้าง ไม่ว่าจะเป็นเมืองต่าง ๆ เกาะต่าง ๆ ระยะทางจากชายทะเล หรือสภาพหิมะ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนมีผลต่อราคาก่อสร้าง เช่นเดียวกับประเทศไทย ค่าก่อสร้างในงานเดียวกันที่กรุงเทพฯ หรือ

เชียงใหม่ หรือภูเก็ต ย่อมมีราคาค่าก่อสร้างไม่เท่ากัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการก่อสร้างที่ภูเก็ต ซึ่งจะมีปัญหาเรื่องปริมาณฝน การหาแรงงาน และค่าครองชีพ ดังนั้นค่าก่อสร้างที่ภูเก็ตโดยทั่วไปแล้วจะสูงกว่าการก่อสร้างที่อื่น

- การแบ่งประเภทของอาคารนั้น นอกจากการแบ่งโดยการใช้สอยอาคารแล้ว ยังมีการแบ่งตามขนาดของพื้นที่ก่อสร้าง จำนวนชั้น และชนิดของโครงสร้าง ซึ่งการแบ่งประเภทของอาคารอย่างละเอียดเช่นนี้ จะทำให้การประมาณราคาค่าก่อสร้างมีความแม่นยำมากยิ่งขึ้น
- ราคาค่าก่อสร้างมาตรฐานต่อหน่วยที่กำหนดไว้จะเป็นราคาของอาคารพื้นฐาน ส่วนรายละเอียดในอาคารซึ่งแต่ละอาคารมีรายละเอียดแตกต่างกันไปนั้นจะมีการแยกพิจารณา เช่น ห้องคอมพิวเตอร์ ระบบ BAS (Building Automation System) ระบบลิฟต์ และอื่น ๆ จะทำให้การประมาณราคาค่าก่อสร้างสำหรับโครงการนั้น ๆ แม่นยำมากยิ่งขึ้น
- มีการกำหนดข้อกำหนด (Specification) ของอาคารประเภทต่าง ๆ อย่างละเอียดชัดเจน ทั้งงานโครงสร้าง สถาปัตยกรรม และระบบวิศวกรรม ดังนั้นงานแบบก่อสร้างจริงมีรายละเอียดใดไม่ตรงตามข้อกำหนดในคู่มือก็จะปรับราคาค่าก่อสร้างตามแบบก่อสร้างจริง

ข้อเสียสำหรับการประมาณราคาค่าก่อสร้างของกระทรวงก่อสร้าง ประเทศญี่ปุ่น ได้แก่

- การกำหนดราคาต่อหน่วยมาตรฐานโดยไม่มีดัชนีราคาที่เกี่ยวข้องกับเวลาที่ก่อสร้างจริงนั้น ทำให้ต้องมีการปรับปรุงราคาต่อหน่วยมาตรฐานให้มีความทันสมัยอยู่เสมอ
- การแบ่งประเภทของอาคารที่มีการกำหนดทั้งการใช้สอย พื้นที่ก่อสร้าง จำนวนชั้น และลักษณะโครงสร้างนั้น หากการก่อสร้างจริงอาคารที่ก่อสร้างไม่สอดคล้องกับการแบ่งประเภทของอาคารตามคู่มืออื่น เช่น ตามคู่มือกำหนดใช้ราคาต่อหน่วยมาตรฐานสำหรับโรงพยาบาล โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก สูง 5 ชั้น พื้นที่ก่อสร้าง 15,000 ตารางเมตร เท่ากับ 180,200 เยน/ตารางเมตร ถ้าการก่อสร้างโรงพยาบาล โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กสูง 9 ชั้น พื้นที่ก่อสร้าง 20,000 ตารางเมตร ตามคู่มือนี้ไม่ได้บอกวิธีในการประมาณค่าราคาค่าก่อสร้างต่อหน่วยในอาคารลักษณะนี้

- ในงานบางรายการ เช่น งานเตรียมการ (Preparation Work) งานระบบโทรศัพท์ งานระบบดับเพลิง และอื่น ๆ คู่มือกำหนดไว้ว่า “Hard to Calculate” นั้น ควรจะมีการกำหนดแนวทางในการประมาณราคาก่อสร้างในส่วนนั้น เพื่อผู้ดำเนินการประมาณราคาจะได้มีแนวทางในการปฏิบัติ

2.2 งานวิจัยในประเทศไทย

Rurkpuritat V. (1978) ได้ทำการวิจัยโดยอาศัยการวิเคราะห์การถดถอยแบบหลายตัวแปร(Multiple regression) ในการประมาณราคาก่อสร้าง โดยมีตัวแปรอิสระ 4 ตัว คือ

- ดัชนีราคา (Price index , P)
- ดัชนีชนิดของอาคาร (Type index , T)
- ดัชนีความสูงของอาคาร (Height index , H)
- ดัชนีคุณภาพของอาคาร (Quality index , Q)

ดัชนีราคา (Price index, P) หมายถึง ดัชนีที่ใช้ในการปรับราคาก่อสร้างในการก่อสร้างปีต่าง ๆ โดยใช้ปี ค.ศ. 1973 ในการเป็นฐานพิจารณา ได้ความสัมพันธ์ดังนี้

$$P = 0.974 + 0.094 t$$

$$t = \text{จำนวนปีนับจากปี ค.ศ. 1973}$$

ดัชนีชนิดของอาคาร (Type index, T) หมายถึง ดัชนีที่ใช้ในการปรับราคาก่อสร้างเนื่องจากชนิดของอาคาร โดยตัวอย่างของดัชนีชนิดของอาคารมีดังนี้

ตารางที่ 2.10 ดัชนีชนิดอาคาร ของ Rurkpuritat V.

ชนิดอาคาร	ดัชนี (T)
โรงเรียน	1.34
โรงพยาบาล	1.60
โกดัง	0.80

ดัชนีความสูงของอาคาร (Height index, H) หมายถึง ดัชนีที่ใช้ในการปรับราคาเนื่องจากความสูงของอาคาร โดยความสูงของอาคารจะใช้จำนวนชั้นเป็นการกำหนดค่าดัชนี

ดัชนีคุณภาพของอาคาร (Quality index, Q) หมายถึง ดัชนีที่ใช้ปรับราคาเนื่องจากคุณภาพของอาคารทั้งงานโครงสร้างและสถาปัตยกรรม ตัวอย่างของดัชนีคุณภาพของอาคาร ได้แก่

ตารางที่ 2.11 ดัชนีคุณภาพของอาคาร ของ Rurkpuritat V.

ส่วนประกอบ	พอใช้ ดัชนี = 1	ทั่วไป ดัชนี = 2	ดี ดัชนี = 3	ดีมาก ดัชนี = 4
- งาน โครงสร้าง	ไม้	-คอนกรีตเสริมเหล็ก ชนิดหล่อสำเร็จ	-คอนกรีตเสริมเหล็กคุณภาพสูง	-เหล็กรูปพรรณ
- ฐานราก	ฐานเดี่ยว	-เสาเข็มไม้และฐานเดี่ยว	-เสาเข็มคอนกรีตและฐานเดี่ยว	-เสาเข็มคอนกรีตและฐานกลุ่ม
- ผนังภายใน	ก่ออิฐ	-ไม้อัดกรอบไม้จริง	-กระจกหรือไม้อัดปิดทับด้วย Wallpaper	-กระจกหรือไม้อัดปิดทับด้วย Wallpaper คุณภาพสูง

จากข้อมูลทั้งหมดใช้การวิเคราะห์เชิงถดถอย (Multiple Regression Analysis) จะได้ความสัมพันธ์ของราคาค่าก่อสร้างต่อตารางเมตรกับตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปรข้างต้นดังนี้

$$C \text{ (Cost per Square Meter)} = 2026.1936 (P) + 838.637 (T) + 9.7289 (H) + 969.2302 (Q) - 3244.3721$$

วรศักดิ์ ทวีกิจการ (2533) ได้พัฒนาแบบจำลองต่อจาก Gy Regon เพื่อให้เหมาะสมกับประเทศไทย โดยได้กำหนดตัวแปรอิสระที่คิดว่ามีอิทธิพลต่อต้นทุนในการวิเคราะห์การถดถอย (Regression Model) ในการหาความสัมพันธ์ของราคาค่าก่อสร้างกับตัวแปรอิสระเหล่านั้น และ

ใช้ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างราคาขายส่ง เป็นดัชนีในการปรับราคาค่าก่อสร้างให้เป็นราคาค่าก่อสร้างในปัจจุบัน ตัวแปรอิสระที่ใช้ ได้แก่

1. ความสูงของอาคาร
2. ความสูงระหว่างชั้นเฉลี่ย
3. จำนวนชั้น
4. เส้นรอบรูปเฉลี่ย
5. พื้นที่ใช้งานรวม
6. พื้นที่หลังคา
7. พื้นที่ห้องน้ำ
8. พื้นที่วางบนดิน
9. พื้นที่ช่องเปิด

จากตัวแปรอิสระทั้ง 9 ตัวแปร วรศักดิ์ ทวีกิจการ (2533) พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อต้นทุนมากที่สุดคือพื้นที่รวม ซึ่งมีค่าที่บ่งบอกความแม่นยำ คือค่าสัมประสิทธิ์ของค่ากำหนด (Coefficient of Determination, r^2) ในการทำนายต้นทุน 56% ตัวแปรอิสระตัวที่สองที่ถูกเลือกคือ ความสูงระหว่างชั้นเฉลี่ย ซึ่งจะทำให้มีค่าที่บ่งบอกความแม่นยำเพิ่มขึ้นเป็น 81% ตัวแปรอิสระตัวที่สามที่ถูกเลือกคือ เส้นรอบรูปเฉลี่ย ทำให้มีค่าบ่งบอกความแม่นยำเพิ่มขึ้นเป็น 95% และตัวแปรอิสระตัวที่สี่ที่ถูกเลือกคือจำนวนชั้น ซึ่งพบว่ามีค่าบ่งบอกความแม่นยำเพิ่มขึ้นเป็น 99% ดังนั้นแบบจำลองของวรศักดิ์ ทวีกิจการ (2533) จะมีตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร ได้แก่

1. ความสูงระหว่างชั้นเฉลี่ย
ความสูงระหว่างชั้นเฉลี่ย คำนวณจากผลรวมของระยะจากระดับพื้นถึงเพดานของทุกชั้นหารด้วยจำนวนชั้น ยกเว้นชั้นดาดฟ้า มีหน่วยเป็นเมตร
2. จำนวนชั้น
จำนวนชั้น เท่ากับจำนวนชั้นทั้งหมดซึ่งรวมชั้นใต้ดินแต่ไม่รวมชั้นดาดฟ้า มีหน่วยเป็นชั้น
3. เส้นรอบรูปเฉลี่ย
เส้นรอบรูปเฉลี่ย คำนวณได้จากผลรวมของเส้นรอบรูปทุกชั้นหารด้วยจำนวนชั้น แต่ในการจัดเส้นรอบรูป จะวัดรอบผนังอาคารเท่านั้น มีหน่วยเป็นเมตร

4. พื้นที่ใช้งานรวม

พื้นที่ใช้งานรวมมีค่าเท่ากับผลรวมของพื้นที่ใช้งานของทุกชั้นยกเว้นพื้นคาถฟ้า และพื้นที่วางบนดินมีหน่วยเป็นตารางเมตร

ซึ่งสามารถเขียนในรูปความสัมพันธ์ได้ดังนี้

$$Y = f(X_2, X_3, X_4, X_5)$$

นอกจากราคาต้นทุนจะผันแปรตามตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปรแล้ว แบบจำลองยังแบ่งกลุ่มตามประเภทของอาคาร และจำนวนชั้นของอาคารด้วย โดยแบ่งเป็น 4 ประเภทของอาคาร ได้แก่

1. อาคารโรงพยาบาล
2. อาคารเรียน
3. อาคารสำนักงาน
4. คอนโดมิเนียมและแฟลต

ส่วนจำนวนชั้นของอาคารได้แบ่งเป็นกลุ่มความสูง 1 ชั้น - 3 ชั้น กลุ่มความสูง 4 ชั้น - 12 ชั้น และกลุ่มความสูงมากกว่า 12 ชั้น

นอกจากตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปร ประเภทของอาคาร และจำนวนชั้นของอาคารแล้ว ยังต้องปรับมูลค่าต้นทุนให้สูงเท่ามูลค่าต้นทุนในปีที่ก่อสร้าง โดยการใช้ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างราคาขายส่งในปีที่ก่อสร้าง เทียบกับดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างราคาขายส่งในปีที่ศึกษาแบบจำลอง คือ ปี 2519

ตัวอย่างของแบบจำลองที่ได้ในอาคารโรงพยาบาลที่มีความสูงระหว่าง 4 - 12 ชั้น มีดังนี้

- ราคาหมวดโครงสร้าง :

$$Y = \exp (15.5496 - 0.6369186 \ln X_2 + 1.57523 \ln X_3 + 1.707279 \ln X_4 - 1.162072 \ln X_5)$$

- ราคาหมวดสถาปัตยกรรม :

$$Y = \exp (6.14968 - 1.375121 \ln X_2 - 0.5102818 \ln X_3 - 0.8357541 \ln X_4 - 1.80818 \ln X_5)$$

- ราคาหมวดไฟฟ้า :

$$Y = \exp (4.371605 - 0.425206 \ln X_2 + 0.07155942 \ln X_3 + 0.5937686 \ln X_4 + 0.8441392 \ln X_5)$$

- ราคาหมวดสุขาภิบาล :

$$Y = \exp (-2.975911 + 3.934373 \ln X_2 + 1.650582 \ln X_3 + 4.948347 \ln X_4 - 1.915861 \ln X_5)$$

- ราคารวม :

$$Y = \exp (11.6569 - 0.573405 \ln X_2 + 0.7427313 \ln X_3 + 0.8760934 \ln X_4 - 0.01807693 \ln X_5)$$

โดย X_2 = ความสูงระหว่างชั้นเฉลี่ย

X_3 = จำนวนชั้น

X_4 = เส้นรอบรูปเฉลี่ย

X_5 = พื้นที่ใช้งานรวม

Y = ราคางาน

จากการวิจัยครั้งนี้ ได้ทดสอบแบบจำลองที่ได้กับการก่อสร้างจริง พบว่ามีความคลาดเคลื่อนประมาณราคาค่าก่อสร้างอาคารชุดสูง 7 ชั้น 5.83% ในขณะที่หากใช้วิธีการประมาณราคาโดยใช้ค่าเฉลี่ยค่าก่อสร้างต่อพื้นที่ จะมีความคลาดเคลื่อน 20.56%

จารุณี สิทธิวรรณรักษ์ (2533) ได้ศึกษาเกี่ยวกับดัชนีราคาประมูลสำหรับงานก่อสร้างอาคาร เพื่อติดตามความเคลื่อนไหวของระดับราคาค่าก่อสร้างอาคาร เมื่อกาลเวลาเปลี่ยนไปโดยการวิจัยได้กำหนดตัวแปรอิสระ 10 ตัวแปร ได้แก่ ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างในหมวดต่าง ๆ 9 หมวด

ซึ่งรวบรวมด้วยกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์ และดัชนีค่าแรงงานอีก 1 ตัวแปร ซึ่งสรุปตัวแปรอิสระได้ดังนี้

1. ดัชนีราคาไม้ และผลิตภัณฑ์ไม้
2. ดัชนีราคาซีเมนต์
3. ดัชนีราคาผลิตภัณฑ์คอนกรีต
4. ดัชนีราคาเหล็ก และผลิตภัณฑ์จากเหล็ก
5. ดัชนีราคากระเบื้อง และวัสดุประกอบ
6. ดัชนีวัสดุฉนวนผิวอย่างหยาบ
7. ดัชนีราคาสุขภัณฑ์
8. ดัชนีราคาอุปกรณ์ไฟฟ้า และประปา
9. ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างอื่น ๆ
10. ดัชนีค่าแรงงาน

สมการในการหาดัชนีเป็นฟังก์ชันเส้นตรง (Linear Function)

$$Y = a_1x_1 + a_2x_2 + a_3x_3 + \dots + a_{10}x_{10} + b$$

โดย y = ดัชนีราคาประมูลสำหรับงานก่อสร้างอาคาร

x_{1-10} = ดัชนีราคาไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้, ซีเมนต์, ผลิตภัณฑ์คอนกรีต, เหล็กและผลิตภัณฑ์จากเหล็ก, กระเบื้องและวัสดุประกอบ, วัสดุฉนวนผิวหยาบ, สุขภัณฑ์, อุปกรณ์ไฟฟ้าและประปา, วัสดุก่อสร้างอื่น ๆ และค่าแรงงาน (เรียงตามลำดับ)

a_{1-10} = ค่าเฉลี่ยน้ำหนักความสำคัญของดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างต่าง ๆ ($x_1, x_2, \dots, x_9$) และดัชนีราคาจ้างแรงงาน เช่น a_1 = ราคาไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้/ราคาประมูลงานก่อสร้างรวม

b = ค่าดำเนินการ ภาษี กำไร/ราคาประมูลงานก่อสร้างรวม

แบ่งประเภทของอาคารเป็น 6 ประเภท ได้แก่ บ้านพักอาศัย อาคารพักอาศัย อาคารโรงแรม อาคารสำนักงาน อาคารเรียน และอาคารโรงพยาบาล ได้ผลการวิจัยค่าดัชนีราคาประมูลดังตัวอย่างต่อไปนี้

ดัชนีราคาประมูลสำหรับบ้านพักอาศัย (y_1)

$$= 0.2223x_1 + 0.0788x_2 + 0.0624x_3 + 0.0765x_4 + 0.0887x_5 + 0.0326x_6 + 0.0288x_7 + 0.0597x_8 + 0.0082x_9 + 0.1801x_{10} + 16.14$$

ดัชนีราคาประมูลสำหรับอาคารพักอาศัย (y_2)

$$= 0.1393x_1 + 0.1034x_2 + 0.1376x_3 + 0.1056x_4 + 0.0719x_5 + 0.0223x_6 + 0.0194x_7 + 0.1022x_8 + 0.0028x_9 + 0.1930x_{10} + 10.25$$

การวิจัยได้ทดสอบแบบจำลองที่วิจัยได้กับดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างรวม ซึ่งจัดทำโดยกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์ และค่า K (Escalation Factor) พบว่า ค่า K ได้ผลใกล้เคียงกับแบบจำลอง ส่วนดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างรวมนั้นได้ค่าที่ต่างกันมาก ดังนั้น ดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างรวม ไม่สามารถเป็นตัวแทนที่ค้ำของดัชนีราคาประมูลสำหรับงานก่อสร้างอาคารได้

การวิจัยได้ทดสอบแบบจำลองดัชนีราคาประมูล โดยการทดสอบราคาค่าก่อสร้างบ้านจัดสรร ที่สร้างในปี 2530 และปี 2532 ใช้ราคาค่าก่อสร้างบ้านจัดสรรปี 2530 เป็นฐาน แล้วใช้ดัชนีราคาประมูลสำหรับบ้านพักอาศัยที่ได้จากการวิจัย ประมาณราคาค่าก่อสร้างในปี 2532 พบว่าได้ราคาค่าก่อสร้างคลาดเคลื่อนจากราคาค่าก่อสร้างจริง 5.33%

วิบูลย์ สุรสาคร (2537) ได้นำวิธีของความน่าจะเป็นมาช่วยในการประมาณราคาค่าก่อสร้าง โดยใช้วิธีการมอนติคาร์โล (Monte Carlo Simulation) กำหนดให้ค่าใช้จ่ายรวมของโครงการเป็น Model ของความไม่แน่นอน องค์ประกอบของค่าใช้จ่ายต่าง ๆ (Cost Component) ของแต่ละโครงการมีหลักการกระจายทางสถิติ ซึ่งประกอบด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความผันแปร (Variance) การกระจายทางสถิติขององค์ประกอบของค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ถูกกำหนดให้มีการกระจายในลักษณะแบบ Log-normal ในการวิจัยจะประมาณค่าก่อสร้างเฉพาะค่าก่อสร้างอาคารในหมวดของงานโครงสร้าง และสถาปัตยกรรม ดังนั้นจึงกำหนดองค์ประกอบของค่าใช้จ่ายเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อค่าก่อสร้าง 13 ตัวแปร ดังนี้

1. ค่าดำเนินการและค่าไสรหุ้ย
2. งานเสาเข็ม
3. งานดินและระบบป้องกันดินพัง

4. งานคอนกรีต
5. งานไม้แบบ
6. งานเหล็กเสริม
7. งานผิวพื้น
8. งานผนังและผิวผนัง
9. งานฝ้าเพดาน
10. งานประตูหน้าต่างและกระจก
11. งานสุขภัณฑ์และอุปกรณ์ประกอบ
12. งานสี
13. งานอื่น ๆ

จากสมการ $Y = (Cde + Cide) A$

Y = ค่าใช้จ่ายรวมของโครงการ มีหน่วยเป็นบาท

Cde = องค์กรประกอบของค่าใช้จ่ายที่มีความสัมพันธ์กัน
มีหน่วยเป็นบาทต่อตารางเมตร

$Cide$ = องค์กรประกอบของค่าใช้จ่ายที่มีอิสระต่อกัน
มีหน่วยเป็นบาทต่อตารางเมตร

A = พื้นที่ใช้สอยอาคารที่อยู่ในเส้นรอบรูปนอกอาคาร โดยหักช่อง
บันได ช่องลิฟต์ และช่องเปิดต่าง ๆ ในอาคาร มีหน่วยเป็นเมตร

จากการวิจัยพบว่าองค์กรประกอบของค่าใช้จ่าย 13 องค์กรประกอบที่กำหนดไว้ทุกตัวจะ
อิสระต่อกัน ดังนั้นจะได้สมการเป็น

$$Y = Cide A$$

จากการกระจายแบบ Log normal สามารถคำนวณหาค่าเฉลี่ยและค่าความแปรผันของ
แต่ละองค์กรประกอบ และค่าใช้จ่ายรวมของงานทั้งหมด ปรับเป็นค่าใช้จ่ายในปีที่ก่อสร้างด้วยดัชนี
ราคาวัสดุก่อสร้างราคาขายส่งในปีที่ก่อสร้าง เปรียบเทียบกับดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างราคาขายส่งใน
ปีที่ใช้เป็นฐานค่าปี 2538

ตัวอย่างแบบจำลองของการก่อสร้างอาคารสำนักงานมีดังนี้

C_1	=	ค่าดำเนินการและค่าโสหุ้ย	=	1,005.15 บาท/ตารางเมตร (σ = 102.58)
C_2	=	งานเสาเข็ม	=	359.81 บาท/ตารางเมตร (σ = 29.54)
C_3	=	งานดินและระบบป้องกันดินพัง	=	210.17 บาท/ตารางเมตร (σ = 52.59)
C_4	=	งานคอนกรีต	=	510.93 บาท/ตารางเมตร (σ = 44.16)
C_5	=	งานไม้แบบ	=	402.64 บาท/ตารางเมตร (σ = 40.11)
C_6	=	งานเหล็กเสริม	=	923.96 บาท/ตารางเมตร (σ = 105.05)
C_7	=	งานผิวพื้น	=	201.85 บาท/ตารางเมตร (σ = 20.11)
C_8	=	งานผนังและผิวผนัง	=	241.29 บาท/ตารางเมตร (σ = 21.65)
C_9	=	งานฝ้าพาดาน	=	97.19 บาท/ตารางเมตร (σ = 7.20)
C_{10}	=	งานประตูหน้าต่างและกระจก	=	1,007.03 บาท/ตารางเมตร (σ = 126.86)
C_{11}	=	งานสุขภัณฑ์และอุปกรณ์ประกอบ	=	41.99 บาท/ตารางเมตร (σ = 6.03)
C_{12}	=	งานสี	=	41.75 บาท/ตารางเมตร (σ = 4.10)
C_{13}	=	งานอื่น ๆ	=	167.64 บาท/ตารางเมตร (σ = 18.57)

$$Y = 5,202.47 A \quad (\sigma = 71.48)$$

จากการวิจัยนั้นได้ทำการทดสอบประมาณราคา อาคารสำนักงานสูง 30 ชั้น สร้างปี 2533 มีพื้นที่รวม 43,000 ตารางเมตร ราคาต้นทุน 332,487,170 บาท

$$\text{ดัชนีราคา} = 1.396 \quad (\text{ปี 2533 เทียบกับปี 2528})$$

$$\text{พื้นที่รวม} = 43,000 \text{ ตารางเมตร}$$

$$Y = 5,202 \times 43,000$$

$$= 223,706,210 \text{ บาท}$$

แปลงเป็นต้นทุนในปี 2533

$$\text{ต้นทุนรวม} = 223,706,210 \times 1.396$$

$$= 312,293,869 \text{ บาท}$$

$$\text{ค่าความคลาดเคลื่อนของการประมาณ} = \frac{(312,293,869 - 332,487,170) \times 100}{332,487,170}$$

$$= -6.07\%$$

จากงานวิจัยในประเทศไทยทั้ง 4 งานวิจัย ที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่างานวิจัยจะเน้นการหาราคาของค่าก่อสร้างโดยอาจจะเป็นราคารวมของอาคาร หรือราคาในหมวดต่าง ๆ ที่เป็นส่วนประกอบของอาคาร ซึ่งการหาราคาค่าก่อสร้างของอาคารเป็นส่วนหนึ่งของการวิจัยนี้ การวิจัยนี้มุ่งเน้นถึงการตรวจสอบราคางานก่อสร้าง ซึ่งจะประกอบด้วยการตรวจสอบราคาต่อหน่วย ตรวจสอบปริมาณงาน และตรวจสอบราคาของโครงการ

การวิจัยที่ผ่านมาได้มีการปรับราคางานก่อสร้างที่ได้จากแบบจำลองให้เป็นราคางานก่อสร้างปัจจุบันหรือราคางานก่อสร้างในปีที่ก่อสร้างโดยการใช้ดัชนีราคา (Cost Index) ซึ่งวิธีการหาดัชนีราคาของแต่ละงานวิจัยจะแตกต่างกัน โดยงานวิจัยของ Rurkpuritai V. (1978) ใช้ข้อมูลของราคาวัสดุ และแรงงานก่อสร้างในปี 1973 ถึง 1977 ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างราคากับระยะเวลา และได้ความสัมพันธ์ $P = 0.974 + 0.094 T$ ใช้ความสัมพันธ์ที่ได้นี้สำหรับคำนวณหาดัชนีราคาในปีต่าง ๆ ซึ่งการใช้ความสัมพันธ์ลักษณะนี้ในการคำนวณหาดัชนีราคานั้นจะมีความคลาดเคลื่อนมากพอสมควร เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของราคาวัสดุและแรงงาน อาจไม่ได้เปลี่ยนแปลงสัมพันธ์กับระยะเวลาในลักษณะของฟังก์ชันเส้นตรง ราคาวัสดุและแรงงานมีปัจจัยมาจากหลายสาเหตุ เช่น สภาพการแข่งขันในงานก่อสร้าง สภาพเศรษฐกิจ โครงสร้างภาษี และอื่น ๆ อีกมากมาย ในบางปีแล้วราคาวัสดุอาจต่ำกว่าราคาวัสดุในปีที่ผ่านมา ส่วนงานวิจัยของ วรศักดิ์ ทวีกิจการ (2533) และ วิบูลย์ สุรสาคร (2537) ใช้ดัชนีราคาขายส่งวัสดุก่อสร้าง ของกรมเศรษฐกิจ

การพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์ เป็นดัชนีราคาในการปรับราคาค่าก่อสร้างที่ได้จากแบบจำลองให้เป็นราคาค่าก่อสร้างในปีที่ก่อสร้างจริง ซึ่งการใช้ดัชนีราคาขายส่งวัสดุก่อสร้างนั้น ได้พิสูจน์ในงานวิจัยของ จารุณี สิทธิวรรณลักษณ์ (2533) ว่าดัชนีราคาขายส่งวัสดุก่อสร้างของกรมเศรษฐกิจการพาณิชย์นั้น ไม่ได้เป็นตัวแทนที่ดีของดัชนีราคาประมูลสำหรับงานก่อสร้างอาคาร ในงานวิจัยนั้นจึงได้จัดทำดัชนีราคาประมูลสำหรับงานก่อสร้างอาคาร แต่อย่างไรก็ตามการใช้ดัชนีราคาในการปรับราคาค่าก่อสร้างนั้น จะมีผลคลาดเคลื่อนจากความจริงมากกว่าการใช้ราคาต่อหน่วยจริงคู่กับปริมาณงาน ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงเน้นที่การหาปริมาณงาน ซึ่งเมื่อคู่กับราคาต่อหน่วยแล้ว จะได้ราคาที่มีความแม่นยำพอสมควร

2.3 การศึกษาการตรวจราคางานก่อสร้างของสำนักงานประมาณ

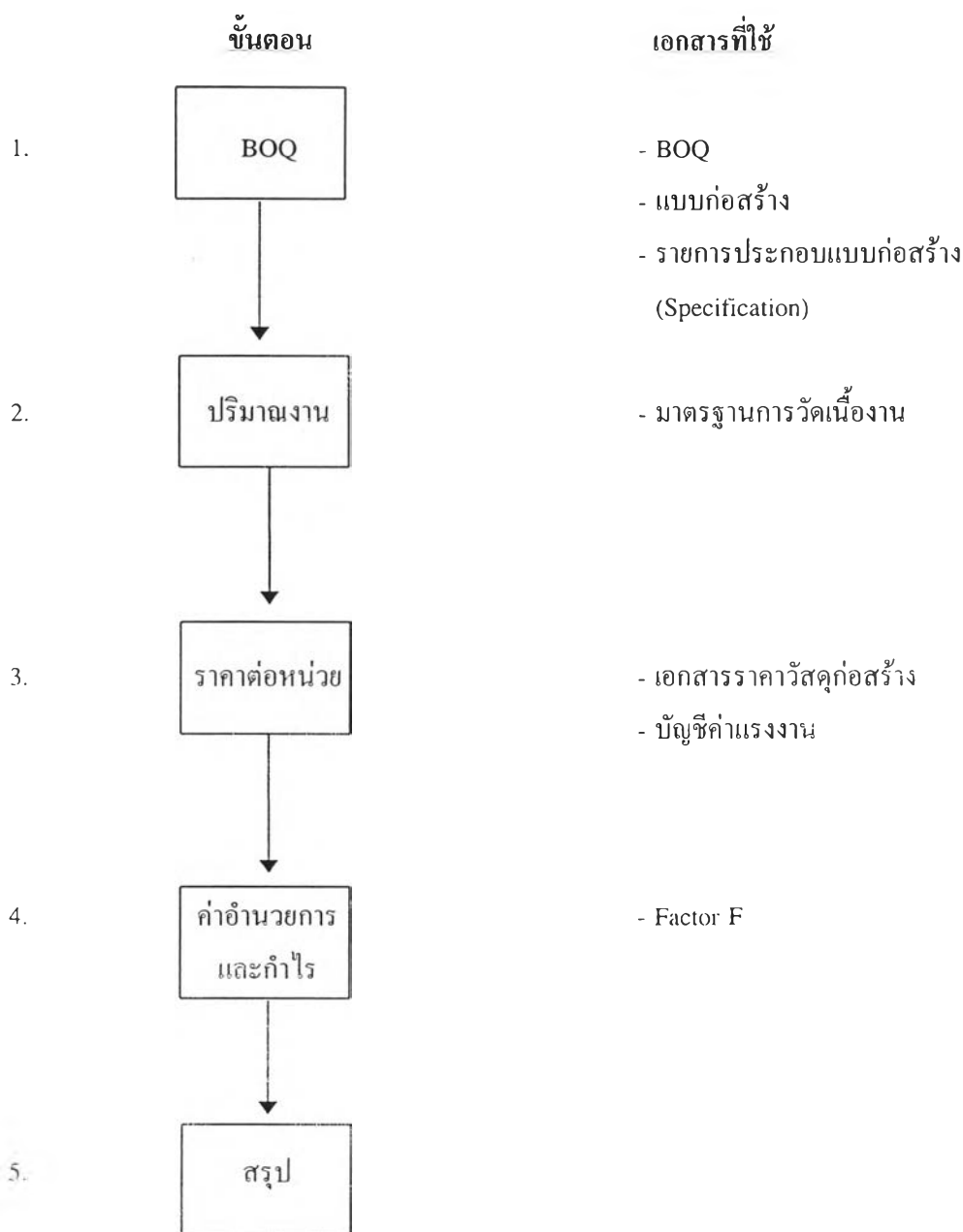
สำหรับการตรวจสอบราคากลางในงานก่อสร้างของหน่วยงานราชการไทย จากคู่มือการฝึกอบรมการคำนวณราคากลาง จัดทำโดยคณะกรรมการเฉพาะกิจพิจารณาจัดทำหลักสูตรการคำนวณราคากลาง สำนักนายกรัฐมนตรี (2539) ได้กล่าวว่า ทุกหน่วยงานราชการนั้น ดำเนินการโดยสำนักงานประมาณ กระทรวงการคลัง ซึ่งจากสำนักงานประมาณ มีขั้นตอนการตรวจสอบราคากลางตามรูปที่ 2.2 และมีรายละเอียดของขั้นตอนดังนี้

1. บัญชีรายการเบื้องต้น (Bill of Quantity : BOQ)

ลำดับแรกจะเริ่มจากการพิจารณาบัญชีรายการเบื้องต้น ตรวจสอบว่าบัญชีรายการเบื้องต้นมีการแยกหมวดหมู่ และประเภทของงานเป็นอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางให้การตรวจสอบราคาต่อหน่วย และการคิดปริมาณงาน โดยการแยกรายการงานในการตรวจสอบจะต้องสอดคล้องกับบัญชีรายการเบื้องต้น ดังนั้นเอกสารที่ใช้ในขั้นตอนนี้คือบัญชีรายการเบื้องต้น และนอกจากบัญชีรายการเบื้องต้นแล้วจะต้องมีแบบก่อสร้างและรายการประกอบแบบก่อสร้าง (Specification) เพื่อใช้ในการพิจารณาร่วมด้วย

2. ปริมาณงาน

หลังจากพิจารณาบัญชีรายการเบื้องต้นแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือดำเนินการถอดแบบ เพื่อหาปริมาณของงานทั้งหมด ซึ่งเป็นไปตามแบบก่อสร้าง และรายการประกอบแบบก่อสร้าง งานถอดแบบนี้เป็นงานที่ต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญเฉพาะทางในการดำเนินการถอดแบบ

รูปที่ 2.2 ขั้นตอนการตรวจสอบราคากลาง

ปัจจุบันมีวิธีการปฏิบัติในขั้นตอนการออกแบบแตกต่างกัน โดยบางกรณีถ้าหากสัญญาจ้างออกแบบได้กำหนดไว้ ผู้ที่ทำหน้าที่ออกแบบก็จะเป็นผู้ทำการถอดแบบและจัดทำราคากลาง แต่หากสัญญาจ้างออกแบบไม่ได้กำหนดให้ผู้ออกแบบทำงานในส่วนนี้ งานถอดแบบจะตกเป็นของส่วนราชการทำเอง หรืออาจให้บริษัทผู้ควบคุมงานรับไปดำเนินการ (ในกรณีจ้างบริษัทควบคุมงาน) ไม่ว่ากรณีใดก็ตามในหลักเกณฑ์การปฏิบัติของส่วนราชการตามมติคณะรัฐมนตรีได้กำหนดให้มีคณะกรรมการกำหนดราคากลาง ดังนั้นไม่ว่าการดำเนินการถอดแบบหรือจัดทำราคากลางของหน่วยงานราชการ

จะดำเนินการโดยผู้ใด ความรับผิดชอบในการดำเนินการจะยังคงเป็นความรับผิดชอบของคณะกรรมการกำหนดราคากลาง

3. ราคาต่อหน่วย

ราคาต่อหน่วย หมายถึง ราคาต่อหน่วยของค่าวัสดุและค่าแรงงาน ซึ่งราคาต่อหน่วยของค่าวัสดุสามารถหาข้อมูลได้จากเอกสารราคาวัสดุก่อสร้างส่วนกลาง และราคาวัสดุก่อสร้างในส่วนภูมิภาค จัดทำโดยกองดัชนีเศรษฐกิจการค้า กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์ กระทรวงพาณิชย์ ซึ่งได้จัดพิมพ์เผยแพร่เป็นรายเดือน ตัวอย่างเอกสารราคาวัสดุก่อสร้างส่วนภูมิภาคดูได้จากภาคผนวก ข ส่วนราคาต่อหน่วยของค่าแรงงานสามารถหาข้อมูลได้จากบัญชีค่าแรงงานที่ใช้ประกอบการถอดแบบคำนวณราคากลางงานก่อสร้างอาคาร ตามข้อเสนอของคณะกรรมการพิจารณาปรับปรุงระบบการก่อสร้างสถานที่ราชการและถาวรวัตถุของประเทศที่สำนักงานงบประมาณได้จัดทำขึ้น ซึ่งปัจจุบันใช้ของปี 2535 ตัวอย่างบัญชีค่าแรงงานดูได้จากภาคผนวก ค

4. ค่าอำนาจการ ค่าดอกเบี้ย ค่าความผันผวน ภาษีและกำไร

ค่าอำนาจการ ค่าดอกเบี้ย ค่าความผันผวน ภาษีและกำไร หรือจะเรียกว่าค่าใช้จ่ายทางอ้อมและกำไรนั้น ทางราชการได้กำหนดให้คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ของค่าใช้จ่ายทางตรง ซึ่งค่าใช้จ่ายทางตรง หมายถึง ค่าวัสดุและค่าแรงงานของงานทั้งหมดที่มีปรากฏในแบบก่อสร้าง และรายการประกอบแบบก่อสร้าง เปอร์เซ็นต์ที่ใช้ในการคิดค่าใช้จ่ายทางอ้อมและกำไรนี้ เรียกว่า Factor F โดย Factor F จะแบ่งเป็น 3 ประเภทตามลักษณะงาน คือ งานอาคาร งานทาง และ งานชลประทาน Factor F จะผันแปรตามปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

- มูลค่างาน ซึ่งหมายถึงค่าใช้จ่ายตรงทั้งหมด
- ระยะเวลาการทำงาน
- ภาษี ซึ่งหมายถึงภาษีมูลค่าเพิ่ม
- อัตราดอกเบี้ยเงินกู้
- อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก
- เงื่อนไขเกี่ยวกับการจ่ายเงินล่วงหน้า
- เงื่อนไขเกี่ยวกับการหักเงินหักประกันผลงาน
- สภาพฝนในที่ก่อสร้าง

จากปัจจัยดังกล่าวข้างต้นที่ใช้ในการคำนวณหา Factor F นั้น สำนักงบประมาณได้จัดทำเป็นตารางสำเร็จรูป เรียกว่าตาราง Factor F ตัวอย่างของตาราง Factor F ดูได้ตามภาคผนวก ง

สรุปผลรวมจากขั้นตอนที่ 1 ขั้นตอนที่ 2 ขั้นตอนที่ 3 และขั้นตอนที่ 4 ดังกล่าวข้างต้น จะได้เป็นผลการตรวจสอบราคากลางของโครงการ

2.4 ผลที่ได้จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา

จากการศึกษางานวิจัยทั้งต่างประเทศ งานวิจัยในประเทศ และการตรวจสอบราคากลางของสำนักงบประมาณ ได้ข้อมูลสำหรับเป็นแนวทางในการที่จะดำเนินการวิจัยต่อไปนี้

2.4.1 ความสัมพันธ์ในการประมาณราคางานก่อสร้าง

จากงานวิจัยที่ผ่านมาใช้ความสัมพันธ์ในการประมาณราคางานก่อสร้าง 3 ลักษณะ คือ การใช้ค่าเฉลี่ยต่อพื้นที่ก่อสร้าง การวิเคราะห์ความถดถอย (Regression) และการใช้สัดส่วนราคางานก่อสร้างหน่วยผลผลิตเสร็จหรือราคางานก่อสร้างต่อราคางานหลัก ซึ่งแนวทางในการหาความสัมพันธ์เหล่านี้จะนำไปประยุกต์ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้

2.4.2 ปีที่ดำเนินการก่อสร้าง

ปีที่ดำเนินการก่อสร้างเป็นปัญหาสำคัญในการประมาณราคางานก่อสร้าง เพราะเวลาที่เปลี่ยนแปลงจะทำให้ราคาค่าก่อสร้างเปลี่ยนแปลงเช่นกัน วิธีการแก้ไขในงานวิจัยที่ผ่านมาจะแก้ไขใน 2 แนวทาง คือ

1. ใช้ดัชนีราคา (Cost Index) ในการปรับแก้ราคาค่าก่อสร้างให้เป็นราคาค่าก่อสร้างในปีที่ดำเนินการก่อสร้าง ซึ่งดัชนีราคาสามารถหาได้จากหลายวิธี เช่น อัตราเงินเฟ้อ ดัชนีราคาขายส่งของวัสดุก่อสร้าง ความสัมพันธ์ของราคากับเวลา และการจัดทำดัชนีราคาโดยศึกษาดัชนีราคาสัมพันธ์กับดัชนีราคาวัสดุก่อสร้างแต่ละประเภท
2. การปรับแก้ราคาต่อหน่วย โดยการกำหนดราคาต่อหน่วยของงานก่อสร้างซึ่งระบุระยะเวลาของการใช้ราคาต่อหน่วยนี้ เมื่อพ้นระยะเวลาที่กำหนดจะปรับแก้

ราคาต่อหน่วยของค่าก่อสร้างขึ้นใหม่ วิธีนี้ไม่ต้องใช้ดัชนีราคาในการปรับราคาให้ถูกต้อง

สำหรับการวิจัยนี้จะใช้ประมาณปริมาณเนื้องานก่อสร้าง ในการประมาณราคางานก่อสร้าง ดังนั้น วิธีการนี้จะไม่ต้องใช้ดัชนีราคาในการปรับราคาให้ถูกต้อง แต่อาศัยการปรับข้อมูลราคาต่อหน่วยให้ทันสมัยเสมอ